

Odbor dozoru a kontroly veřejné správy
náměstí Hrdinů 1634/3
Praha 4
140 21

Č. j. MV-140499-2/ODK-2011

Praha 2. ledna 2012

Vážený pan
Jiří Šindelář
starosta obce
Obecní úřad Strančice
Revoluční 383
25163 Strančice

Stanovisko k sazebníku úhrad obce Strančice za informace poskytované podle zákona č. 106/1999 Sb.

Dne 21. prosince 2011 jsme obdrželi usnesení Krajského úřadu Středočeského kraje č. j. 236859/2011/KUSK ze dne 19. prosince 2011, kterým byla Ministerstvu vnitra postoupena žádost občana Vaší obce o provedení kontroly Sazebníku úhrad za informace poskytované podle zákona č. 106/1999 Sb. vydaného usnesením rady obce Strančice č. R-11-28-03 dne 12. prosince 2011. Jelikož sazebník úhrad za poskytování informací dle § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „InfZ“) vydává obec v samostatné působnosti, je orgánem příslušným k provedení dozoru nad tímto aktem (usnesením) obce Ministerstvo vnitra, nikoliv krajský úřad (srov. § 124 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů).

Na základě vnějšího podnětu přistoupil zdejší odbor k posouzení předmětného sazebníku úhrad a dospěl k následujícím závěrům.

Nejprve si dovoluujeme uvést obecně k oprávnění povinného subjektu požadovat úhradu nákladů spojených s poskytováním informací, že ustanovení § 17 odst. 1 InfZ vymezuje taxativním způsobem náklady, jež může povinný subjekt požadovat; konkrétně *náklady na pořízení kopií, náklady na opatření technických nosičů dat, náklady spojené s odesláním informací žadateli a v případě mimořádně rozsáhlého vyhledání informací též náklady s ním spojené*. Podrobnosti pro určení úhrady nákladů stanovila vláda na základě § 21 odst. 2 InfZ nařízením č. 173/2006

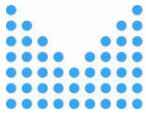
Sb., o zásadách stanovení úhrad a licenčních odměn za poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím.

Výše úhrady nákladů musí být v konkrétním případě stanovena na základě jednotkových sazeb určených v sazebníku úhrad za poskytování informací (§2 odst. 1 a 2 a § 3 nařízení č. 173/2006 Sb.), přičemž tyto sazby musí v zásadě vycházet ze skutečných přímých nákladů povinného subjektu.

Můžeme tak shrnout, že sazebník nemůže stanovit sazby jiných nákladů než těch, které předpokládá § 17 odst. 1 InfZ, a dále, že konkrétní sazby přípustných nákladů musí odpovídat pravidlům stanoveným v nařízení č. 173/2006 Sb.

Podnět zpochybňuje zejména oprávněnost zpoplatnění přípravy a zpracování informace – jakékoliv, když § 17 odst. 1 InfZ dovoluje pouze požadovat úhradu nákladů spojených s mimořádně rozsáhlým vyhledáním informací. Rada obce Strančice skutečně v sazebníku formulovala sazbu nákladů na vyhledání a zpracování informací nevhodným způsobem, citují. *„Sazba nákladů na přípravu a zpracování informace, jakož i náklady na mimořádně rozsáhlé vyhledání informace se stanoví částkou 210 Kč za každou započatou hodinu výkonu při zpracování informací.“* Je zřejmé, že v sazebníku není v souladu s § 17 odst. 1 InfZ sazba úhrady za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací výslovně spojena jen s mimořádně rozsáhlým vyhledáním informací; naopak dle jeho dikce by mohla být použita i při jiném než mimořádném vyhledávání informace, které lze zahrnout do přípravy a zpracování informace. Přestože ***citovaný článek sazebníku obce Strančice formálně nenaplnuje požadavek zákona, není možné dle našeho názoru jen z tohoto důvodu považovat stanovení sazby za nezákonné, protože omezení jejího užití jen na mimořádně rozsáhlé vyhledání informace vyplývá přímo z § 17 InfZ.*** Důležité však je, aby sazba byla v praxi uplatňována skutečně pouze ve vztahu k mimořádně rozsáhlému vyhledávání informací. Ovšem vzhledem k právní jistotě žadatelů o informace doporučujeme, aby bylo ustanovení sazby za mimořádné vyhledání informace formulováno plně (i formálně) v souladu se zákonem.

Na základě sazebníku obce Strančice může být žadateli účtována i náhrada nákladů, které vzniknou povinnému subjektu použitím telekomunikačních prostředků k zajištění či obstarání požadovaných informací. Jak již bylo zdůrazněno v úvodu, InfZ dovoluje povinnému subjektu požadovat úhradu pouze těch nákladů, jež výslovně vypočítává ve svém § 17 odst. 1. Náklady na používání telekomunikačních prostředků, resp. telekomunikační poplatky mezi nimi nejsou. Dle našeho názoru tak ***část sazebníku nazvaná „Telekomunikační poplatky“ neodpovídá zákonu,*** neboť umožňuje povinnému subjektu požadovat i úhradu jiných než zákonem předpokládaných nákladů. V případě, že by povinný subjekt tuto sazbu či „*telekomunikační poplatek*“ skutečně aplikoval, byla by stížnost žadatele ve smyslu

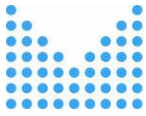
§ 16a odst. 1 písm. d/ InfZ oprávněná. Dle § 16 odst. 7 písm. c/ InfZ nadřízený orgán při rozhodování o stížnosti podle odstavce 1 písm. d/ povinnému subjektu přikáže, aby ve stanovené lhůtě, která nesmí být delší než 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí nadřízeného orgánu, zjednal nápravu, jde-li o úhradu za poskytnutí informace územním samosprávným celkem v samostatné působnosti.

Pokud jde o možnost povinného subjektu žádat úhradu za odeslání informací žadateli, je třeba zdůraznit, že **§ 6 nařízení vlády č. 173/2006 Sb. počítá jen s odesláním listinných sdělení.** *Povinný subjekt stanoví v sazebníku sazby úhrad nákladů na odeslání informací žadateli, které zahrnují a) balné a b) náklady na poštovní služby. Náklady na balné stanoví povinný subjekt paušální sazbou, náklady na poštovní služby tvoří cena uhrazená povinným subjektem provozovateli poštovních služeb.* S ohledem na znění citovaného ustanovení, lze mít za to, že **náklady na odeslání informací jinými způsoby zohlednit nelze, a tedy nelze za ně ani v sazebníku vymezit konkrétní sazby.** Dle názoru dozorového orgánu tak **nelze akceptovat ani zpoplatnění zaslání datové zprávy.**

Dále stěžovatel rozporuje i výši stanovené sazby nákladů na přípravu a zpracování informací, neboť se domnívá, že účtováním i každé započaté hodiny bude vypočtená úhrada přesahovat skutečně vynaložené náklady a že stanovená sazba za 1 hodinu práce zjevně převyšuje mzdové náklady na výkon této činnosti.

Podle § 7 nařízení č. 173/2006 Sb. stanoví povinný subjekt *sazbu úhrady za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací formou hodinové sazby odvozené z nákladů na platy, případně mzdy a z ostatních osobních nákladů spojených s mimořádně rozsáhlým vyhledáním informací.* Konkrétní hodinová sazba tedy musí odrážet skutečné platové (mzdové) náklady a osobní náklady daného povinného subjektu, spojené s mimořádně rozsáhlým vyhledáním informací. **Pro situace, v nichž by při mimořádně rozsáhlém vyhledání informací nebyla využita celá hodina vyhledání, lze dle našeho názoru v sazebníku buď stanovit, že hodinová sazba se vztahuje i na započatou hodinu, nebo určit, že v takovém případě bude z hodinové sazby účtována její adekvátní část, což lze považovat za vhodnější;** pokud takové ustanovení v sazebníku obsaženo není, zřejmě by bylo možné sazbu účtovat poměrem podle doby skutečně vynaložené na vyhledání informací.

Nařízení č. 173/2006 Sb. platové (mzdové) ani osobní náklady blíže nevymezuje a zejména v případě osobních nákladů může být sporné, co se jimi vlastně má rozumět (oproti platovým/mzdovým/ nákladům). Jestliže se bude vycházet z předpisů v oblasti účetnictví (viz § 26 odst. 3 vyhlášky č. 504/2002 Sb. a § 14 odst. 8 a § 21 odst. 2 vyhlášky č. 505/2002 Sb.) budou osobní náklady náklady na zákonné sociální pojištění, ostatní sociální pojištění, zákonné sociální náklady a ostatní sociální náklady. Lze proto zobecnit a shrnout, že hodinová sazba

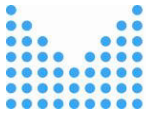
musí být odvozena od celkových platových (mzdových) nákladů povinného subjektu, jimiž jsou jak částky vyplácené zaměstnancům, tak částky, které za zaměstnance povinně odvádí zaměstnavatel (povinný subjekt), tj. jsou jimi především platy (mzdy) zaměstnanců a povinné pojistné na sociální zabezpečení a na zdravotní pojištění.

Povinný subjekt má v zásadě dvě možnosti pro stanovení hodinové sazby. Může ji odvodit od konkrétní výše platových (mzdových) nákladů na pracovníka, jenž žádosti o poskytnutí informací vyřizuje (případně více pracovníků), není-li však takový postup možný, např. protože se na vyřizování žádostí podílí nebo mohou podílet v různém stupni všichni zaměstnanci, lze hodinovou sazbu odvodit od platových (mzdových) nákladů na všechny pracovníky povinného subjektu. Hodinovou sazbu za mimořádně rozsáhlé vyhledání informace tak bude možné považovat za adekvátní tehdy, jestliže její výše nebude nepřiměřeně nebo nedůvodně odlišná (vyšší) oproti průměrným nákladům na hodinu práce pracovníka povinného subjektu.

Pokud povinný subjekt stanoví hodinovou sazbu podle výše platových (mzdových) nákladů připadajících na konkrétního pracovníka, je vhodné celkovou výši platu tohoto pracovníka za určité časové období dělit počtem pracovních hodin na něj připadajících za dané období. Jestliže povinný subjekt stanoví hodinovou sazbu podle svých celkových platových nákladů, může výši hodinové sazby určit buď podle celkových skutečných platových nákladů za předchozí rok (účetní období) dělených počtem zaměstnanců a počtem pracovních hodin za toto období, nebo podle celkových platových nákladů, které jsou rozpočtovány v příslušném rozpočtu na daný rok, dělených počtem zaměstnanců (např. ke dni vydání sazebníku) a počtem pracovních hodin v tomto roce.

Při stížnostním přezkumu výše úhrady nadřízený orgán, jestliže mu povinný subjekt neprokáže jiný legitimní způsob stanovení výše hodinové sazby, posuzuje zákonnost hodinové sazby zpravidla podle rozpočtem stanovených platových nákladů na daný rok, dělených součinem počtu zaměstnanců a počtu pracovních hodin v tomto roce. Hodinová sazba bude považována za adekvátní, pokud nebude nepřiměřeně nebo nedůvodně vyšší oproti takto získanému „platovému průměru“.

V rámci posuzování zákonnosti sazebníku (přijátého formou usnesení) na základě vnějšího podnětu, jenž konkrétně napadá i neopodstatněnost výše hodinové sazby za mimořádně rozsáhlé vyhledávání informace, bude nutné prověřit i správnost stanovení této sazby. **Žádáme Vás proto, abyste řádně doložili a prokázali, že částka 210 Kč jakožto hodinová sazba byla určena způsobem odpovídajícím zákonu, resp. nařízení vlády** – viz výše. Tento požadavek vznáší dozorový orgán i proto, že jak již bylo zdůrazněno, **správnost výše sazby bude muset povinný subjekt prokazovat nadřízenému orgánu, pokud výši úhrady za poskytnuté informace napadne žadatel stížností dle § 16a odst. 1 písm. d/ InfZ.**

Závěr:

Vzhledem k tomu, že sazebník úhrad obce Strančice za informace poskytované podle InfZ trpí vážnými nedostatky, které by musely být (není vyloučeno i opakovaně) napravovány cestou stížnostního řízení, doporučujeme, aby byl přepracován v intencích výše podaného stanoviska. Pokud by rada vaší obce nepřistoupila k odstranění vytýkaných chyb, musel by zdejší odbor zvážit postup předjímaný v § 124 odst. 1 zákona o obcích. Zprávu o opatřeních přijatých k nápravě očekáváme v termínu do **31. ledna 2012**.

Ing. Marie Kostruhová
ředitelka odboru

podepsáno elektronicky

Na vědomí: Ing. Pavel Soukup, Všechnomy 63, 251 63 Strančice

Vyřizuje: Mgr. PaVla Šupková
tel. č.: 974816593
e-mail: pavla.supkova@mvcz.cz